

ZAKON O ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA REPUBLIKE SRPSKE

("Sl. glasnik RS", br. 24/2010 - prečišćen tekst)

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom utvrđuju se oblici i obim prava na zaštitu civilnih žrtava rata, kao i način i uslovi pod kojima se ostvaruju ta prava.

Prava po ovom zakonu mogu ostvariti državljani Republike Srpske koji su oštećenje organizma zadobili poslije 9. januara 1992. godine, od dana proglašenja Republike Srpske.

Prava po ovom zakonu mogu ostvariti i lica koja su kao državljani bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije zadobili oštećenje organizma od 17. avgusta 1990. do 9. januara 1992. godine, pod uslovom da steknu državljanstvo Republike Srpske i da imaju prijavljeno prebivalište na teritoriji Republike Srpske.

Član 2

Civilnom žrtvom rata smatra se:

- 1) lice kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma zlostavljanjem, silovanjem, odnosno lišavanjem slobode (zatvor, koncentracioni logor, internacija, prinudni rad) ili u zbjegu od strane neprijatelja zadobilo ranu, povredu, ozljedu i kod koga je nastupilo oštećenje organizma najmanje 60%, kao i lice koje je pod navedenim okolnostima ubijeno, poginulo, umrlo ili nestalo;
- 2) lice koje je zadobilo oštećenje organizma najmanje 60%, usljed ranjavanja ili povreda nastalih u vezi s ratnim operacijama, kao što su: bombardovanje, ulične borbe, zalutali metak minobacačka i topovska granata i slično;
- 3) lice koje je zadobilo oštećenje organizma najmanje 60% usljed ranjavanja ili povreda nastalih od zaostalih vojnih materijala ili kao posljedica neprijateljskih diverzantskih akcija.

Član 3

Pravo po ovom zakonu, pod određenim uslovima, imaju i članovi porodice civilne žrtve rata ubijene, poginule, umrle ili nestale pod okolnostima iz člana 2. ovog zakona i članovi porodice umrlog lica kojem je bilo priznato svojstvo civilne žrtve rata u smislu člana 2. ovog zakona.

Civilne žrtve rata imaju određena prava po ovom zakonu i za članove svoje porodice.

Članovima porodice, u smislu ovog zakona, smatraju se: bračni drug, djeca (rođena u braku ili van braka, usvojena ili pastorčad) i roditelji.

Član 4

Pravo po ovom zakonu ne mogu ostvariti lica koja su bila pripadnici neprijateljskih formacija, odnosno pomagači neprijatelja.

Član 5

Prava na određeni obim zaštite, u smislu člana 8. ovog zakona, ne može ostvariti lice koje ispunjava uslove za ostvarivanje takvog prava po drugom pravnom osnovu.

Pravo ostvareno po ovom zakonu gubi lice koje je ostvarilo isto pravo po nekom drugom pravnom osnovu.

Član 6

Pravo na mjesečna primanja po ovom zakonu ne mogu ostvariti lica iz člana 3. ovog zakona ukoliko njihovo imovinsko stanje prelazi utvrđeni cenzus.

Licima iz stava 1. ovog člana prestaje stečeno pravo na mjesečno primanje ako njihovo imovinsko stanje prelazi utvrđeni cenzus.

Odredbе st. 1. i 2. ovog člana ne odnose se na djecu.

Djetetom, u smislu člana 3. stav 3. ovog zakona, smatra se dijete na redovnom školovanju, a najkasnije do navršene 26. godine života.

Vlada Republike Srpske će uredbom utvrditi visinu imovinskog cenzusa, kriterijume, uslove i postupak za njegovu primjenu.

Član 7

Smrcu civilne žrtve rata, odnosno člana porodice iz člana 3. stav 1. ovog zakona, prestaju prava ostvarena po ovom zakonu od prvog narednog mjeseca od dana smrti.

II - OBLICI I USLOVI ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA ZAŠTITU

Član 8

Prava na zaštitu po ovom zakonu su:

- 1) civilna invalidnina, odnosno porodična invalidnina,
- 2) dodatak za njegu i pomoć drugog lica,
- 3) dodatak za člana porodice nesposobnog za rad,
- 4) dodatna novčana pomoć,
- 5) dodatak za samohranost,
- 6) zdravstvena zaštita,
- 7) profesionalna rehabilitacija.

Prava na zaštitu mogu se obezbijediti i na drugi način uz saglasnost korisnika (sticanjem nekretnina, otkupom dionica itd.).

Član 9

Pravo na civilnu invalidninu stiču civilne žrtve rata ukoliko je kod njih nastupilo oštećenje organizma od 60% do 100%.

Mjesečni iznos civilne invalidnine određuje se u procentu od osnovice i prema stepenu oštećenja organizma, i to:

I grupa - 100% oštećenje organizma za lica kojima je za osnovne životne potrebe neophodna njega i pomoć drugog lica 100%;

II grupa - 100% oštećenje organizma - 70%,

III grupa - 90% oštećenje organizma - 50%,

IV grupa - 80% oštećenje organizma - 40%,

V grupa - 70% oštećenje organizma - 35%,

VI grupa - 60% oštećenje organizma - 30%.

Početna osnovica za utvrđivanje mjesečnog iznosa civilne invalidnine iznosi 351,00 KM i usklađuje se početkom svake godine sa indeksom kretanja maloprodajnih cijena u prethodnoj godini i visinom raspoloživih sredstava u budžetu Republike Srpske planiranih za te namjene. Odluku o usklađivanju osnovice donosi Vlada Republike Srpske.

Nalaze i mišljenje o stepenu oštećenja organizma, u smislu stava 1. ovog člana, daje ljekarska komisija nadležna za pregled vojnih invalida, u postupku i na način propisan za vojne invalide.

Prava iz stava 4. ovog člana vrši ljekarska komisija imenovana za pregled vojnih invalida za određeno područje.

Članovi porodice civilne žrtve rata ubijene, poginule, umrle ili nestale, pod okolnostima iz člana 2. ovog zakona, ostvaruju pravo na porodičnu invalidninu u visini 40% od iznosa civilne invalidnine I grupe.

Članovi porodice umrlog lica kojem je bilo priznato svojstvo civilne žrtve rata, u smislu člana 2. ovog zakona, ostvaruju pravo na porodičnu invalidninu u visini 20% od iznosa civilne invalidnine I grupe.

Ako pravo na porodičnu invalidninu imaju i članovi uže porodice (bračni drug sa ili bez djece) i roditelji, pravo im se priznaje posebnim rješenjem u visini od po 50% od iznosa invalidnine iz stava 6, odnosno stava 7. ovog člana, a koriste ga na ravne dijelove.

Član 10

Pravo na dodatak za njegu i pomoć drugog lica ima civilna žrtva rata I grupe iz člana 9. stav 2. ovog zakona.

Dodatak za njegu i pomoć drugog lica određuje se mjesečno u iznosu 80% od iznosa civilne invalidnine civilne žrtve rata I grupe.

Član 11

Dodatak za člana porodice nesposobnog za rad pripada civilnoj žrtvi rata - korisniku dodatne veličine novčane pomoći za članove porodice koji su nesposobni za rad i s kojima žive u zajedničkom domaćinstvu.

Dodatak za člana porodice nesposobnog za rad pripada i članu porodice civilne žrtve rata iz člana 3. stav 1. ovog zakona - korisniku dodatne novčane pomoći, i to za članove porodice koji su istovremeno i članovi porodice civilne žrtve rata iz člana 2. ovog zakona, a koji su nesposobni za rad i s kojima žive u zajedničkom domaćinstvu.

Dodatak iz st. 1. i 2. ovog člana određuje se mjesečno i iznosi 50% od iznosa civilne invalidnine koju korisnik prima.

Član 12

Nesposobnim za rad u smislu ovog zakona smatra se:

- 1) lice čija nesposobnost za rad odgovara potpunoj nesposobnosti po propisima o invalidskom osiguranju;
- 2) dijete do navršene 15. godine ili ako je na školovanju do završetka srednje škole, ili ako je nesposobno za rad po odredbi tačke 1. ovog člana, pod uslovom da je nesposobnost nastupila prije 15. godine;
- 3) žena starija od 60 godina, ili mlađa ako ima dijete ispod sedam godina, odnosno starije koje je nesposobno za rad, ili sa više djece ispod 15 godina s kojim živi u domaćinstvu;
- 4) muškarac stariji od 65 godina.

Član 13

Domaćinstvom u smislu ovog zakona smatra se trajna zajednica života privređivanja i trošenja zajedničkih prihoda članova porodice iz člana 3. stav 3. ovog zakona.

Član 14

Pravo na dodatnu novčanu pomoć imaju civilne žrtve rata od I do V grupe bez obzira na sposobnost za rad, kao i civilne žrtve rata VI grupe i lica iz člana 3. stav 1. ovog zakona koja su nesposobna za rad ako:

- 1) nisu u radnom odnosu,
- 2) ne obavljaju privatnu djelatnost,
- 3) nisu korisnici prava na penziju,
- 4) dio ukupnih prihoda domaćinstva koji otpadaju na člana domaćinstva ne prelazi 10% prosječne plate u Republici Srpskoj ostvarene u mjesecu za koji se vrši isplata.

Član 15

U ukupne prihode, po ovom zakonu, uračunavaju se:

- 1) plata člana domaćinstva ostvarena u prethodnom mjesecu,
- 2) penzija ostvarena u prethodnom mjesecu,
- 3) plata od obavljanja privatne djelatnosti, ostvarene u prethodnom mjesecu.

Član 16

Invalidnina i ortopedski dodatak po propisima o vojnim invalidima, dodatak za njegu i pomoć drugog lica i dodatak na djecu ne smatraju se prihodima u smislu člana 15. ovog zakona.

Član 17

Dodatna novčana pomoć iz člana 14. ovog zakona određuje se mjesečno i iznosi 20% od iznosa civilne invalidnine koju korisnik prima.

Član 18

Pravo na dodatak na samohranost pripada samohranom korisniku dodatne novčane pomoći u visini od 50% od iznosa dodatne novčane pomoći.

Član 19

Samohranim korisnikom dodatne novčane pomoći, u smislu ovog zakona, smatra se korisnik koji nije korisnik penzije i koji nema članova porodice ni srodnika koji su po zakonu obavezni da ga izdržavaju ili, ako ih ima, a isti nisu u mogućnosti da izvršavaju obavezu izdržavanja.

Član 20

Pravo na zdravstvenu zaštitu, u obimu propisanom za radnike u smislu propisa o zdravstvenom osiguranju, obezbjeđuje se, i to:

- 1) civilnoj žrtvi rata;
- 2) članovima porodice civilne žrtve rata za koje je civilna žrtva rata ostvarila pravo na dodatak za člana porodice nesposobnog za rad;
- 3) članu porodice civilne žrtve rata iz člana 3. stav 1. ovog zakona - nosiocu prava i ostalim članovima porodice civilne žrtve rata iz člana 3. stav 1. ovog zakona za koj e je nosilac prava ostvario pravo na dodatak za člana porodice nesposobnog za rad.

Lica iz stava 1. ovog člana ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu u fondu zdravstvenog osiguranja na čijem području imaju prebivalište, na način i po postupku koji je propisan u tom fondu.

Član 21

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju pripada civilnoj žrtvi rata pod uslovima i na način predviđenim propisima o invalidskom osiguranju.

Član 22

Civilne žrtve rata i lica iz člana 3. stav 1. ovog zakona koja su ostvarila prava po ovom zakonu dužni su da u roku od 15 dana od dana nastanka promjene prijave svaku promjenu koja je od uticaja na stečena prava.

Član 23

Sredstva za ostvarivanje prava po ovom zakonu obezbjeđuju se u republičkom budžetu.

Isplata primanja predviđenih ovim zakonom vrši se na osnovu planiranih sredstava u budžetu za fiskalnu godinu.

Ako planirana sredstva u budžetu za tekuću godinu iznose manje od sredstava koja su neophodna za isplatu po ovom zakonu, iznos planiranih sredstava dijeli se iznosom koji je neophodan za isplatu da bi se dobio koeficijent visine isplate primanja, a koji ne može biti ispod 0,85.

Odluku o utvrđivanju koeficijenta isplate, u smislu stava 3. ovog člana, donosi Vlada Republike Srpske.

III - POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Član 24

O pravima po ovom zakonu, na zahtjev lica iz člana 2. i člana 3. stav 1. ovog zakona, rješava u prvom stepenu nadležni opštinski organ uprave na čijem području podnosilac zahtjeva ima prebivalište, odnosno boravište.

O žalbi protiv rješenja prvostepenog organa rješava ministarstvo za pitanja boraca i žrtava rata.

Član 25

Prvostepeni organ po službenoj dužnosti pribavlja isprave kojima se dokazuje neka činjenica ili stanje od važnosti za donošenje ili izvršenje rješenja ili za preduzimanje upravne radnje u korist stranke, ako izdavanje isprava spada u nadležnost bilo kog opštinskog organa.

Član 26

Rješenje donijeto u prvom stepenu kojim se utvrđuje pravo po ovom zakonu podliježe reviziji.

Reviziju po službenoj dužnosti vrši ministarstvo za pitanja boraca i žrtava rata.

Ako je protiv rješenja donijetog u prvom stepenu izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.

Revizija i žalba ne odlažu izvršenje rješenja.

Član 27

U vršenju revizije nadležni drugostepeni organ može se sa prvostepenim rješenjem saglasiti ili ga izmijeniti, poništiti ili ukinuti na štetu ili korist stranke, ako se time ne vrijeđa pravo drugog lica.

Drugostepeni organ će u vršenju revizije poništiti ili ukinuti rješenje ako utvrdi da su u prvostepenom postupku nepotpuno ili pogrešno utvrđene činjenice ili da se u postupku nije vodilo računa o pravilima postupka koja bi bila od uticaja na donošenje rješenja, ili utvrdi da su pogrešno ocijenjeni dokazi, ili da je iz utvrđenih činjenica izveden pogrešan zaključak u pogledu činjeničnog stanja, ili da je pogrešno primijenjen propis na osnovu koga je rješenje doneseno.

Prvostepeni organ čije je rješenje u reviziji poništeno ili ukinuto i vraćeno na ponovni postupak donosi novo prvostepeno rješenje.

Novo prvostepeno rješenje podliježe reviziji u kojoj se ispituje samo da li je novo rješenje u skladu sa razlozima zbog kojih je ranije rješenje poništeno ili ukinuto.

Član 28

U postupku za ostvarivanje prava po ovom zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 13/02), ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 29

Isplate po ovom zakonu vrši nadležni opštinski organ uprave.

Član 30

Lice kome je na teret sredstava republičkog budžeta nezakonito i nepravilno izvršena isplata dužno je da vrati primljeni iznos.

Član 31

Prava po ovom zakonu pripadaju korisniku od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva.

IV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 32

Civilne žrtve rata i druga lica koja su stekla određena prava po Zakonu o zaštiti civilnih žrtava rata ("Službeni list SRBiH", br. 34/84, 41/87 i 41/89) ta prava koriste u obimu i pod uslovima koji su propisani ovim zakonom.

Član 33

Zahtjev za priznavanje prava po osnovu oštećenja organizma može se podnijeti u roku od pet godina od dana kada je lice zadobilo oštećenje, odnosno od dana prestanka okolnosti pod kojima je oštećenje nastalo.

Činjenica da je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz člana 2. ovog zakona dokazuje se obavezno i medicinskom dokumentacijom o liječenju, koja datira najkasnije godinu dana od dana nastanka oštećenja, odnosno od dana prestanka okolnosti pod kojima je oštećenje nastalo, koju je stranka dužna da priloži uz zahtjev.

Zahtjev za priznavanje prava po osnovu pogibije ili smrti lica može se podnijeti u roku od pet godina od dana pogibije ili smrti.

Zahtjev za priznavanje prava po osnovu nestanka lica može se podnijeti u roku od pet godina od dana nestanka, odnosno od dana prestanka okolnosti pod kojima je lice nestalo ili u roku od jedne godine od dana ekshumacije i identifikacije posmrtnih ostataka nestalog.

Lice koje je steklo određeno pravo kao civilna žrtva rata ili član porodice civilne žrtve rata po propisima Federacije BiH ili po propisima neke od država u okruženju nema pravo da podnese zahtjev za priznavanje prava po ovom zakonu.

Član 34

Lice koje je zakasnilo sa zahtjevom za priznavanje prava po osnovima iz člana 33. st. 1., 3. i 4. ovog zakona može podnijeti zahtjev do 31. decembra 2007. godine.

Član 35

Zahtjev za priznavanje prava po ovom zakonu može se podnijeti u roku od pet godina, računajući od 7. januara 1994. godine, odnosno od dana kada je lice, pod okolnostima iz člana 2. ovog zakona zadobilo oštećenje organizma ili je ubijeno, poginulo, umrlo ili nestalo.

Lica koja su oštećenja organizma zadobila pod okolnostima iz člana 2. ovog zakona dužna su uz zahtjev priložiti i medicinsku dokumentaciju o liječenju neposredno nakon ranjavanja, silovanja, odnosno zadobijanja povreda.

Član 36

Vlada Republike Srpske će u roku od godinu dana, računajući od 8. januara 2010. godine, donijeti uredbu kojom će utvrditi visinu imovinskog cenzusa, kriterijume, uslove i postupak za njegovu primjenu.

Član 37

Opštinski / gradski organi uprave nadležni da u prvom stepenu rješavaju o pravima po Zakonu o zaštiti civilnih žrtava rata donijeće po službenoj dužnosti rješenja o prevođenju u skladu sa ovim zakonom, do kraja juna 2008. godine.

Prevođenju podliježu sva rješenja kojima je priznato pravo na mjesečno primanje.

U postupku prevođenja nadležni organ će ukinuti ili izmijeniti rješenje ukoliko je pravo priznato suprotno propisima koji su bili na snazi u vrijeme donošenja rješenja.

Rješenje o prevođenju podliježe reviziji bez obzira na to da li je revizija već vršena.

Član 38

Dana 7. januara 1994. godine prestaje da važi Zakon o zaštiti civilnih žrtava rata ("Službeni list SRBiH", br. 34/84, 41/87 i 41/89).

Član 39

Ovaj zakon je stupio na snagu 7. januara 1994. godine, 8. januara 1995. godine, 19. maja 2007. godine, 19. jula 2007. godine i 8. januara 2010. godine.